Sivistystoimi

Sivistystoimen tulosalueet ovat sivistystoimen hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, hyvinvointi, kirjasto ja vapaa sivistystyö.

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00030010 SIVISTYSTOIMI	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	687 726	545 890	567 762	469 450	487 367
TOIMINTAKULUT	-10 877 743	-10 745 799	-11 007 587	-10 815 156	-11 229 305
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-10 190 017**	**-10 199 909**	**-10 439 825**	**-10 345 706**	**-10 741 938**
Poistot ja arvonalentumiset	-7 599	-5 685	-3 212	-3 212	-3 212
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10 197 615	-10 205 594	-10 443 037	-10 348 918	-10 745 150

Perustelut:
Sivistystoimen talousarvio perustuu olemassa olevien toimintojen toteuttamiseen myös talousarviovuonna 2027 sekä suunnitteluvuosina 2028 ja 2029 hiljalleen muuttuvassa toimintaympäristössä. Sivistystoimessa ei ole odotettavissa merkittäviä kevennyksiä normiohjattujen palvelujen järjestämisessä tai huomattavia parannuksia tulorahoituksessa.

Sivistystoimen hallinto

Palvelusuunnitelma:
Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on toimialaan kuuluvien palveluiden järjestäminen ja kehittäminen sekä edellytysten luominen toimialan tehtävien hoitamiseen.

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00030100 Sivistystoimen hallinto	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	274	250	400	400	400
TOIMINTAKULUT	-209 405	-203 165	-215 744	-217 832	-223 052
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-209 131**	**-202 915**	**-215 344**	**-217 432**	**-222 652**

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Sivistystoimen toimintojen kohderyhmien hyvinvoinnin edistäminen.	Kohderyhmien osallistaminen ja aktivoiminen osallistumaan omaa hyvinvointia edistävään toimintaan.	Osallistuminen varhaiskasvatukseen, poissaolot perusopetuksesta, osallistuminen toisen asteen koulutukseen, osallistuminen vapaan sivistystyön, kirjaston ja kulttuuritoimen järjestämään toimintaan.
Sivistystoimen toimintojen kehittäminen.	Osallistuminen alueelliseen yhteistyöhön maakunnallisesti ja seudullisesti.	Yhteistyön toteutuminen käytännössä: seudullinen sivistysjohtajien yhteistyö, opetussuunnitelmatyö, ylikunnallinen hankeyhteistyö,

		hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö, Lumme-yhteistyö.
Henkilöstön pysyvyyden edistäminen.	Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen, ammatillisen kasvun ja kouluttautumisen edistäminen.	Henkilöstön prosentuaalinen vaihtuvuus, koulutuspäivien määrä henkilöä kohden, työperäisten sairauspoissaolojen määrä.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:
Sivistystoimen hallinnon toiminnan keskeisimmät riskit liittyvät hallinnon toteuttamiseen suppealla henkilöstömäärällä. Sivistystoimen palveluiden järjestäminen ja kehittäminen kohdistuu toimintaan, joka on vahvasti normiohjattua. Näin ollen hyvien edellytysten luominen tehtävien hoitamiseksi edellyttää soveltuvia paikallisia ratkaisuja suhteessa yleisiin reunaehtoihin. Muut sivistystoimen toimintaan kohdentuvat riskit liittyvät ennen kaikkea ulkoisiin tekijöihin, joita on ilmentynyt koko kuluneen vuosikymmenen ajan (koronapandemia, kansainvälinen tilanne heijastevaikutuksineen).

Perustelut:
Menojen kasvu perustuu kustannustason yleiseen nousuun.

Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelma:
Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastaavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan Joroisten kunnassa tällä hetkellä päiväkodeissa sekä avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä matalan kynnyksen perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki. Joroisten kunnassa on tehty varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelma (vuosille 2024–2028). Suunnitelma on päivitettävä vuoden 2027 aikana.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana.

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00030501 Varhaiskasvatus	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	181 453	169 700	116 500	116 800	117 107
TOIMINTAKULUT	-2 990 197	-2 873 916	-2 885 221	-2 944 070	-3 280 570
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-2 808 745**	**-2 704 216**	**-2 768 721**	**-2 827 270**	**-3 163 463**

Erittelyt:

003010 Kirkonkylän päiväkoti	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	110 055	107 500	73 500	73 770	74 046
TOIMINTAKULUT	-1 583 892	-1 527 121	-1 559 549	-1 591 516	-1 627 882
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-1 473 836**	**-1 419 621**	**-1 486 049**	**-1 517 746**	**-1 553 836**

003011 Kuvansin päiväkoti	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	31 334	31 200	42 500	42 530	42 561
TOIMINTAKULUT	-1 029 575	-1 010 986	-1 112 287	-1 134 838	-1 161 216
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-998 241**	**-979 786**	**-1 069 787**	**-1 092 308**	**-1 118 655**
003020 Perhepäivähoito	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	4 389	5 500			
TOIMINTAKULUT	-132 311	-82 712			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-127 922**	**-77 212**	**0**	**0**	**0**
003030 Avoin varhaiskasvatustoiminta	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	400	500	500	500	500
TOIMINTAKULUT	-84 819	-94 278	-98 593	-100 596	-103 101
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-84 419**	**-93 778**	**-98 093**	**-100 096**	**-102 601**
003040 Lasten kotihoidontuki	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTAKULUT	-86 998	-100 183	-70 250	-71 639	-78 447
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-86 998**	**-100 183**	**-70 250**	**-71 639**	**-78 447**
003041 Muu lasten päivähoito	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTAKULUT	-26 832	-20 497	-44 542	-44 519	-44 534
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-26 832**	**-20 497**	**-44 542**	**-44 519**	**-44 534**
003060 Varhaiskasvatuksen tasa-arvon edistäminen 2024–2027	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	35 274	25 000			
TOIMINTAKULUT	-45 770	-38 139			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-10 496**	**-13 139**	**0**	**0**	**0**

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Liikunnallisen elämäntavan edistäminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	Henkilöstön koulutus ja liikunnallisuuden lisääminen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arjessa	Toteutuneet koulutukset sekä henkilöstön kanssa yhdessä sovitut toimintamallit sekä niiden tuominen käytäntöön
Pedagogisen johtamisen suunnitelman päivittäminen	Päiväkodin johtajat päivittävät yhdessä henkilöstön kanssa pedagogisen johtamisen suunnitelmaa Joroisissa	Suunnitelma on päivitetty vuoden 2027 aikana

Varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelman päivittäminen	Työryhmän kokoaminen suunnitelman päivittämiseen ja sen käyminen läpi henkilöstön, huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa	Työryhmän kokoaminen ja suunnitelman päivittäminen vuoden 2027 aikana

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:
Varhaiskasvatuksessa hyvälaatuiseen, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaan varhaiskasvatukseen, asiantuntevaan esiopetukseen sekä joustaviin, perheiden tarpeisiin vastaaviin avoimen varhaiskasvatuksen palveluihin, kunnassa on oltava toiminnan pohjalla hyvät suunnitelmat toiminnan toteuttamiseen. Kahden edellisen vuoden aikana (2025 ja 2026) on päivitetty sekä valtakunnallinen esiopetuksen opetussuunnitelma että varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Näiden lisäksi kunnassa on pedagogisen johtamisen suunnitelma sekä varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelma, jotka molemmat on päivettävä vastaamaan tätä päivää. Nämä suunnitelmat antavat raamit toiminnalle sekä selkeyttävät niin päiväkodin johtajien kuin koko henkilöstön työtä.

Mikäli henkilökunnassa on paljon muutoksia esim. poissaolojen myötä, riski laadukkaan toiminnan toteuttamiseen on olemassa. Poissaolot vaikuttavat myös henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen.

Perustelut:
Talousarvio on laadittu tämänhetkisen lapsimäärän ja tiedossa olevan ennusteen mukaan. Mikäli lapsiperheitä muuttaa kuntaa ja he hakeutuvat varhaiskasvatuksen palveluihin, tarvitsee henkilöstön riittävyys arvioida uudelleen. Myös erilaiset tuen tarpeet vaikuttavat toiminnan järjestämiseen sekä henkilöstöresurssiin.

Perusopetus

Palvelusuunnitelma:
Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tulosalueeseen sisältyvät erityisopetus ja ostettu erityisopetus, APIP-toiminta ja perusopetuksen hankkeet.

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Yhtenäiskoulussa toimii lukuvuonna 2026–2027 5,5 erityisopettajaa/erityisluokanopettajaa ja Kuvansissa yksi. Osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa hyvinvointialueilta.

Perusopetuksessa tarjotaan lisäksi iltapäivätoimintaa, jonka tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa.

Perusopetuksen hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Rahoituspohjan supistuttua Joroinen on saanut valtion erityisavustusta vuodelle 2027 kerhotoimintaan liittyvään hankkeeseen, sekä uima- ja vesipelastustaitojen kehittämiseen tarkoitettua hankerahaa.

Vastuuhenkilöt: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori, vastuuopettaja ja Kuvansin koulunjohtaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00031050 Perusopetus	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	227 574	185 446	230 922	146 403	144 513
TOIMINTAKULUT	-5 335 360	-5 257 651	-5 436 475	-5 305 659	-5 364 726
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-5 107 786**	**-5 072 205**	**-5 205 553**	**-5 159 256**	**-5 220 213**
Poistot ja arvonalentumiset	-4 388	-2 473			
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 112 174	-5 074 678	-5 205 553	-5 159 256	-5 220 213

Erittelyt:

003100 Joroinen/ostettu erityisopetus	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTAKULUT	501				
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**501**		**0**	**0**	**0**
003111 Joroisten erityisopetus	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	512		1 760	1 668	1 714
TOIMINTAKULUT	-446 006	-470 685	-552 348	-565 545	-579 293
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-445 494**	**-470 685**	**-550 588**	**-563 877**	**-577 579**
003451 Sairaalaopetus	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTAKULUT	-38 150	-10 052	-10 000	-10 000	-10 000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-38 150**	**-10 052**	**-10 000**	**-10 000**	**-10 000**
003210 Kotikuntakorvaukset	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	93 348	108 349	142 350	80 000	80 000
TOIMINTAKULUT	-113 507	-73 527	-190 430	-130 279	-130 288
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-20 159**	**34 822**	**-48 080**	**-50 279**	**-50 288**
003215 Kuvansin alakoulu	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	6 732	2 597	6 851	4 725	5 789
TOIMINTAKULUT	-1 050 232	-934 598	-922 251	-903 646	-918 846
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-1 043 500**	**-932 001**	**-915 400**	**-898 921**	**-913 057**
003219 LSL:n perusteella sijoitetut oppilaat perusopetus	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	4 591	20 000	10 000	9 000	6 000
TOIMINTAKULUT	-30 010	-7 078	-7 000	-6 000	-6 000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-25 419**	**12 922**	**3 000**	**3 000**	**0**
003220 Yhtenäiskoulu	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	28 676	23 000	31 010	31 010	31 010
TOIMINTAKULUT	-3 488 488	-3 656 362	-3 628 416	-3 591 610	-3 619 502
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-3 459 812**	**-3 633 362**	**-3 597 406**	**-3 560 600**	**-3 588 492**
Poistot ja arvonalentumiset	-4 388	-2 473			

TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 464 200	-3 635 835	-3 597 406	-3 560 600	-3 588 492
003311 Jo kirkonkylän ip-toiminta	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	15 021	15 000	10 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT	-28 282	-54 906	-52 513	-53 307	-54 577
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-13 261**	**-39 906**	**-42 513**	**-43 307**	**-44 577**
003312 Kuvansin ip-toiminta	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	11 100	10 000	10 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT	-43 908	-41 157	-44 684	-45 272	-46 220
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-32 808**	**-31 157**	**-34 684**	**-35 272**	**-36 220**
Perusopetuksen hankkeet	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	67 594	6 500	18 951		
TOIMINTAKULUT	-97 279	-9 286	-28 833		
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-29 685**	**-2 786**	**-9 882**		

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Koulun arvokeskustelu ja positiivisten, vahvuuskeskeisten arvojen tuominen kouluarkeen	Huoltajien ja oppilaiden kuuleminen mm. vanhempainilloissa Arvojen näkyväksi tekeminen kouluarjessa. Positiivisten asenteiden vaikutukset näkyvät edistymisenä oppimisessa ja luovat koulu- ja työpäiviin hyvän ilmapiirin.	Yhdessä luodut koulun arvot ovat osa kaikkea koulun toimintaa. Ilmapiirin muutos oppimismyönteisemmäksi. Tuloksen mittaaminen kyselyjen avulla.
Kouluyhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Oppilaiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää työhyvinvointia lisääviä tapahtumia.	Toteutuneet tapahtumat, retket ja tilaisuudet. Lukuvuosiarviointi sekä oppilaskyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet.
Yhteistyön ja osaamisen kehittäminen	Erilaisten yhteistyömuotojen kokeilua ja toteutusta yhdessä suunnitellen. Savon sivistyksen suunta -hankkeen jalkauttaminen.	Toteutuneiden yhteistyökokeilujen arviointia lukuvuosiarvioinnin yhteydessä. Savon sivistyksen suunta -hankkeen kyselyt.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:
Henkilöstön jaksaminen erilaisissa häiriötilanteissa ja arjen haasteissa.

Oppilaiden tuen riittävyys, sen arviointi ja 1.8.2025 voimaan astuneiden uusien tukitoimien mukaiset järjestelyt. Järjestelyt vaativat mm. päivittämään oppilaiden tuen päätöksiä vielä lukuvuonna 2026–2027. Tuen uudistuksen myötä kasvaneet erityisopetustarpeet.

Opettajien sijaistilanne on haasteellinen ja se aiheuttaa riskitekijän.

Perustelut:
Perusopetuksen talousarviossa on huomioitu Joroisten kunnan perus- ja lukio-opetuksen järjestämissuunnitelma vuosille 2025–2030. Talousarviossa on huomioitu järjestämissuunnitelma mukaiset ryhmien muodostamisohjeet, sekä seitsemäsluokkalaisten ryhmäjako. Erityisopettajaresurssin lisäystarve on otettu huomioon yhtenäiskoulussa, sekä ohjaajaresurssi on pyritty mitoittamaan riittäväksi, jotta sen avulla voidaan toteuttaa uuden tuen mukaista ryhmäkohtaista tukea.

Lukio

Palvelusuunnitelma:
Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Lukio järjestää yrittäjäkasvatusta sekä kansainvälisyyttä ja tarjoaa urheilulinjoja.

Vastuuhenkilö: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori ja vastuuopettaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00032000 Lukio	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	54 799	84 325	130 532	116 439	135 939
TOIMINTAKULUT	-1 065 139	-1 061 711	-1 086 490	-1 031 239	-1 035 490
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-1 010 341**	**-977 386**	**-955 958**	**-914 800**	**-899 551**

Erittelyt:

003511 Joroisten lukio	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	7 582	1 000	68 500	93 939	117 939
TOIMINTAKULUT	-1 003 307	-978 907	-1 022 957	-1 005 596	-1 010 034
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-995 725**	**-977 907**	**-954 457**	**-911 657**	**-892 095**
003515 Lukion oppilasasunnot	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	31 475	33 600	33 000	22 500	18 000
TOIMINTAKULUT	-38 057	-31 832	-35 044	-25 643	-25 456
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-6 582**	**1 768**	**-2 044**	**-3 143**	**-7 456**
Lukion hankkeet	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	9 542	49 725	29 032		
TOIMINTAKULUT	-17 575	-50 972	-28 489		
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-8 033**	**-1247**	**543**		

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Yhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Opiskelijoiden ja opiskelijakunnan hallituksen osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää työhyvinvointia lisääviä tapahtumia.	Toteutuneet tapahtumat, retket ja tilaisuudet. Lukuvuosiarviointi sekä opiskelijakyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet.
Vahvistetaan korkeakouluyhteistyötä pyrkien saamaan se luontevaksi osaksi lukio-opintoja	Jatketaan hyvin alkanutta yhteistyötä UEF:in kanssa kehittäen ja tiivistäen työskentelyä edelleen.	Selvitetään väyläopiskelijoiden määrä sekä heidän menestymisensä opinnoissa.
Elinvoimaisen, kansainvälisen lukion kehittäminen	Opiskelijarekrytointi, osaavan ja pätevän henkilöstön sitoutuminen sekä innovatiivinen kehitysmyönteisyys.	Ylioppilaskirjoitusten tulokset ja sijoittuminen jatko-opintoihin. Henkilöstön pysyvyys.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:
Henkilökunnan jaksaminen, kuormituksen tasainen jakautuminen eri henkilöiden kesken. Monessa kohdassa samat henkilöt ovat vetäjinä vastuussa. Kolmansien maiden opiskelijoiden maksuttomuus päätyi lukuvuoden 2026 alkuun, jatkossa heidän lukumääränsä on arvoitus. Opiskelijoiden ja henkilökunnan passiivisuus yhteisöllisten tapahtuminen yhteydessä.

Lukion opiskelijamäärän nopea laskeminen.

Perustelut:
Taloudellisesti kaikki toiminta vaatii resursseja, tapahtumat, retket, yliopistoyhteistyö jne. vaativat kaikki myös taloudellista panosta. Toistaiseksi lukion yksikköhinnat ovat kattaneet kohtuullisesti kaikki menot, mutta mikäli maksavia opiskelijoita ei saada EU:n ulkopuolisista maista, palvelut vähenevät väistämättä.

Erityisesti nuoret ovat nykyään entistä yksilöllisempiä, joten toimintaan innostaminen on monesti hyvin vaikeaa.

Kirjasto

Palvelusuunnitelma:
Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnassa sekä osallistumaan verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista, kunnan strategia ja kirjaston toiminnasta tehty vuoteen 2030 ulottuva suunnitelma sekä niiden mukaiset tavoitteet.

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00034000 Kirjasto	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	8 500	2 500	4 100	4 100	4 100
TOIMINTAKULUT	-332 788	-332 968	-366 231	-369 937	-376 045
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-324 288**	**-330 468**	**-362 131**	**-365 837**	**-371 945**

Erittelyt:

003611 Joroisten kirjasto	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	4 503	2 500	4 100	4 100	4 100
TOIMINTAKULUT	-286 746	-285 456	-318 427	-322 146	-328 245
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-282 243**	**-282 956**	**-314 327**	**-318 046**	**-324 145**
003614 Kirjastoauto					
TOIMINTAKULUT	-41 985	-47 512	-47 804	-47 791	-47 800
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-41 985**	**-47 512**	**-47 804**	**-47 791**	**-47 800**
003646 Sarvista härkää, kannesta kirjaa -hanke					
TOIMINTATUOTOT	3 997				
TOIMINTAKULUT	-4 057				
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-59**	**0**	**0**	**0**	**0**

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Lukutaidon edistäminen	Lukutaitotyö varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä aikuisväestöön kohdistuva lukutaitotyö (kirjastoauto)	Lukutaitotyön tavoittama osuus lapsista ja nuorista, aikuisväestöön kohdistetun työn määrä työtunteina ja lainausmäärien kehittyminen.
Yleissivistyksen edistäminen ja pääsy kulttuurisiin sisältöihin	Yleisölle avoimien yleissivistävien tapahtumien ja näyttelyiden järjestäminen.	Tapahtumien ja osallistujien määrä sekä kirjastossa järjestettyjen näyttelyiden määrä
Digitaitojen edistäminen	Digituen tarjoaminen kirjastossa	Digitukea saaneiden määrä

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:
Keskeisimmät riskit liittyvät pienehköön henkilöstömäärään, joka vaikuttaa kirjaston perustoimintaan, mahdollisuuteen jalkautua sekä kokoelmatyöhön.

Perustelut:
Kirjastotoiminta toteutetaan itsenäisenä kirjastona osana Lumme-kimppaa. Kirjaston talousarvioissa on ennakoitu odotettavissa olevia henkilöstöjärjestelyjä ja varauduttu päivittäisen johtamisen toteuttamiseen yksikön sisäisin voimin.

Vapaa sivistystyö

Palvelusuunnitelma:
Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Leppävirran, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto) ja taiteen perusopetus (musiikkiopisto, tanssikoulu, kuvataidekoulu ja käsityökoulu).

Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-aluetta on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00035000 Vapaa sivistystyö	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTAKULUT	-94 954	-108 005	-108 200	-110 341	-112 551
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-94 954**	**-108 005**	**-108 200**	**-110 341**	**-112 551**

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Osallistujien määrä säilyy edellisen vuoden tasolla	Tuotetaan laadukkaat palvelut asiakkaita osallistamalla (mm. asiakastyytyväisyyskysely sekä kurssitoiveet) ja pidetään näkyvyyttä yllä. Osaavan henkilöstön rekrytointi.	Joroislaisten osallistujien lukumäärä

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:
Osaavan henkilöstön rekrytointi. Yleisen kustannustason nousu.

Perustelut:
Haastavaa löytää osaavaa henkilökuntaa kohtuullisen matkan päästä. Hyvä asiakastyytyväisyys kertoo siitä, että kuntalaiset käyttävät Soisalo-opiston tarjoamia palveluja ja ovat niihin tyytyväisiä. Asiakastyytyväisyys vuoden 2026 keväällä oli erinomainen.
Yleisen kustannustason nousu voi rajoittaa osallistumisen määrää.

Hyvinvointi

Palvelusuunnitelma:
Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajan, kulttuuripalvelut ja museon. Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa. Hyvinvointipalveluiden tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat kunnassa toimivat järjestöt ja kylät. Hyvinvointipalveluiden talousarvioon on varattu määräraha osallistuvaan budjetointiin, jolloin kuntalaiset voivat vaikuttaa määrärahan käyttöön.

Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestämään asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluja.

Vastuuhenkilö: Hyvinvointipäällikkö

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

00035500 Hyvinvointi	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	215 127	103 669	85 308	85 308	85 308
TOIMINTAKULUT	-849 899	-908 383	-909 226	-836 078	-841 999
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-634 773**	**-804 714**	**-823 918**	**-750 770**	**-756 691**
Poistot ja arvonalentumiset	-3 210	-3 212	-3 212	-3 212	-3 212
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-637 983	-807 926	-827 130	-753 982	-759 903

Erittelyt:

003711 Joroisten liikuntapalvelut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	27 973	19 616	23 958	23 958	23 958
TOIMINTAKULUT	-435 143	-534 862	-565 920	-489 196	-491 153
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-407 170**	**-515 246**	**-541 962**	**-465 238**	**-467 195**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 845	-2 846	-2 846	-2 846	-2 846
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-410 015	-518 092	-544 808	-468 084	-470 041
003811 Joroisten nuorisopalvelut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	1 038	1 989	1 500	1 500	1 500
TOIMINTAKULUT	-102 036	-118 974	-117 829	-119 760	-121 434
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-100 998**	**-116 985**	**-116 329**	**-118 260**	**-119 934**
003814 Nuorten työpaja	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	35 015	40 030	35 050	35 050	35 050
TOIMINTAKULUT	-59 842	-77 700	-69 563	-70 740	-72 326
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-24 826**	**-37 670**	**-34 513**	**-35 690**	**-37 276**
003848 Etsivä nuorisotyö	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	22 037	24 025	24 050	24 050	24 050
TOIMINTAKULUT	-40 325	-41 499	-42 848	-44 465	-44 679
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-18 287**	**-17 474**	**-18 798**	**-20 415**	**-20 629**
003911 Joroisten yleinen kulttuuritoimi	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	1 383		650	650	650
TOIMINTAKULUT	-39 413	-43 338	-43 705	-43 563	-43 880
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-38 030**	**-43 338**	**-43 055**	**-42 913**	**-43 230**
003912 Joroisten museo	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	100	100	100	100	100
TOIMINTAKULUT	-17 565	-19 773	-20 876	-20 845	-21 006
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-17 465**	**-19 673**	**-20 776**	**-20 745**	**-20 906**
Poistot ja arvonalentumiset	-365	-366	-366	-366	-366
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17 830	-20 039	-21 142	-21 111	-21 272

003935 Kylien elinvoiman kehittäminen ja yhteisöllisyys.	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTAKULUT	-18 891	-37 384	-48 485	-47 509	-47 521
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-18 891**	**-37 384**	**-48 485**	**-47 509**	**-47 521**
003936 Tulevaisuuden Huutokoski	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	86 373	8 649			
TOIMINTAKULUT	-91 095	-7 250			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-4 722**	**1 399**	**0**	**0**	**0**
003944 Nuokku -nuorisokoutsi	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	41 207	9 260			
TOIMINTAKULUT	-45 591	-27 603			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	**-4 384**	**-18 343**	**0**	**0**	**0**

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Kunta vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä ennaltaehkäisevästi kaikissa elämänvaiheissa.	Tarjotaan ohjattua liikuntaa ja järjestetään liikunta-aiheisia tapahtumia sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde- ja ikäryhmät huomioon ottaen. Nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita, tilatoimintaa, etsivää nuorisotyötä ja nuorten työpajatoimintaa. Järjestetään kulttuuritoimintaa ja tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ylläpidetään kulttuuriperintöä ja tuetaan kylien toimintaa.	Ohjattujen ryhmien ja osallistujien määrät. Palautekyselyt. NuoDo-tilastointijärjestelmä. PARent-tilastointijärjestelmä. PARty-tilastointijärjestelmä. Järjestettävien tapahtumien ja osallistujien määrä. Museon toiminta.
Kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet paranevat.	Kunnassa toimii kaksi vaikuttajaelintä: nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto. Osallistuva budjetointi toteutetaan vuosittain.	Vaikuttajaelinten kokoontumiskerrat. Osallistuvaan budjetointiin osallistuvien määrä.
Yhteisöllisyys ja osallisuus vahvistuvat kylien ja kolmannen sektorin toimintaa tukemalla.	Kunta myöntää kylille kehittämisavustusta ja järjestöille toiminta-avustuksia.	Myönnettyjen avustusten määrä.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:
Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö saavat toimintaansa vuosittain valtionavustusta. Mikäli avustus pienenee, voi riskinä olla, että kunnalla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa kaikkia toimintoja. Talviset sääolosuhteet voivat vaikeuttaa liikuntatapahtumien järjestämistä.

Perustelut:
Henkilöstöresurssit hyvinvoinnissa ovat pienet, joten jos tulee pitkiä poissaoloja, niin kaikkia palveluja ei pystytä tarjoamaan.

Sisäiset vuokramenot nousevat merkittävästi urheilutalon osalta vuonna 2027; käytössä on jonkin aikaa sekä vanha että uusi urheilutalo.

Hyvinvoinnin tulosalueella on osallistuva budjetointi ja yhteistyösopimusten määrärahat.

Joroisten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma linjaavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisestä kokoamalla yhteen kunnan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, vertaa niitä verrokkikuntiin ja linjaa hyvinvointivajeista HYTE-työn tärkeimmät painopisteet. Uusi laaja hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on laadittu vuosille 2026–2029. Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, HYTE-kerroin.